«Наскрізні змістові лінії Нової української школи»

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителів-предметників, класних керівників, зрештою, усього педагогічного колективу на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності.

1. Для наскрізної лінії «Екологічна безпека та сталий розвиток» – це формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства.

2. Метою вивчення наскрізної лінії «Громадянська відповідальність» є формування відповідального члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія освоюється через колективну діяльність – дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо, яка розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.

3. Завданням наскрізної лінії «Здоров'я і безпека» є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.

4. Вивчення наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» забезпечить краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприятиме розвиткові лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Завданнями нашої групи були саме вивчення і використання на уроках наскрізних ліній «Громадянська відповідальність» та «Здоров’я і безпека» .

Стосовно «громадянської відповідальності»

У педагогічному плані *громадянськість* містить в собі знання, переживання й вчинки. Ці складові знаходяться у певних зв'язках і взаємодії при переважанні на певних етапах розвитку індивіда емоційного компонента, формування почуттєвої сфери.

Сьогодні актуальним є питання практичного забезпечення нової системи громадянського виховання, мета якого полягає у формуванні в учнів комплексу громадянських якостей, глибоке розуміння ними належності до українського народу, до своєї Батьківщини, готовність відстоювати і захищати її інтереси, реалізовувати свій потенціал на благо України. Саме початкова школа виконує роль фундаменту, на якому базується вся система громадянського виховання школярів, формування у них любові до рідного краю, України. Все, що закладається учням у цей період навчання і виховання, в подальшому визначає успіх процесу формування особистості, її світогляду і загального розвитку. Набуті особистісні якості, знання, вміння і навички не лише забезпечують основу навчання і виховання підлітків, а й значною мірою визначають особливості практичної, громадської та професійної діяльності дорослої людини.

За роки навчання у початковій школі разом із предметною підготовкою учні мають оволодіти ключовими компетентностями, які передбачають їх особистісно-соціальний розвиток і формуються на міжпредметній основі. Саме громадянська компетентність, як ключова, має міждисциплінарний характер і спрямована на соціалізацію особистості, набуття навичок співжиття і співпраці в суспільстві, дотримання соціальних норм і правил.

Ідеї громадянського виховання втілюю в зміст і методику навчальної і виховної роботи , в організацію шкільного життя дітей. За мету маю формування в учнів уявлень про українське суспільство, знань про рідний край, розкриття на доступному для дітей рівні особливості взаємодії людей в родині, в класному та шкільному колективі; виховання в них позитивного ставлення до державних і народних символів України, поваги до її історичного минулого; виховання відповідальної особистості.

Любов до рідного краю, рідної мови починається з любові до своїх рідних, до своєї родини, до рідної школи. Поступово із зростанням особистості, ця любов переходить у любов до рідної Батьківщини, до її історії, до її сучасності, до людей.

Пошана до батьків, свого родоводу, традицій, любов до рідного краю завжди переростає в любов до своєї Батьківщини, до своєї держави, до України.

Великим вихователем, із яким дитина пов'язана від народження, є мова. Саме через рідну мову, рідне слово вчитель має передати дітям споконвічні духовні національні цінності – українську пісню, казку, легенду, історію, здобутки культури.

Успішність виховних впливів з метою виховання громадянськості молодшого школяра також залежить від умілого використання педагогом як традиційних, так і інтерактивних методів.

В своїй практиці використовую такі методи формування громадянської компетентності учнів початкової школи:

- *традиційні:* стимулювання діяльності і поведінки, усвідомлення громадянських цінностей суспільства.
- *інтерактивні:* евристичні бесіди, творчий аналіз результатів спільної діяльності, ігрові ситуації, встановлення правил, інтерв'ю, створення ситуацій успіху.

На мою думку в початковій школі саме бесіда є одним з найважливіших методів виховної роботи, яку проводить учитель з метою поглиблення і перевірки уявлень учнів щодо прищеплення їм любові до Батьківщини, допомагає дітям зрозуміти суспільно-політичні події в Україні. Виховні бесіди сприяють формуванню почуттів пошани до історії держави, вихованню щирості, громадянської свідомості, патріотизму, гідності.

Зі своїми вихованцями проводжу роботу по вихованню патріотизму (похід до шкільного музею бойової слави, відвідування міської пожежної частини, екскурсія до хутора «Галушківка» Свято «Щедра масляна» (виховна година «Моя Батьківщина – Україна», виховний захід «Український рушник», година спілкування «Мова наша калинова»); конституційні засади громадянського виховання (виховна година-гра « Права дітей», виховна година-презентація «Подорож країною прав та обов'язків»); виховання моральних якостей (бесіди про важливість професії батьків, залучення до суспільно-корисної праці, виховна година « Праця людину звеличає»); виховання поваги до історичного минулого українського народу, його культури, традицій та звичаїв (класна година «Символи України»); виховання відповідальної громадянської поведінки .

Також можливість формувати громадянську компетентність учнів містять програми предметів «Літературне читання», «Основи здоров'я» та «Народознавство ».

Відродження нашої держави гостро ставить проблему громадянської компетентності особистості. Сьогодні неможливо уявити українця, який би не любив свій рідний край, не поважав звичаї та традиції свого народу, не шанував своїх батьків. Тому навчаючи та виховуючи своїх учнів стараюся зростити їх справжніми патріотами свого рідного краю, своєї Батьківщини.

А тепер стосовно наскрізної лінії «Здоров'я і безпека».

Особисто у своєму класі саме над цією лінією ми працюємо дуже гостро та плідно вже другий рій поспіль. Звичайно допомагають нам у цьому уроки з основ здоров'я. Також ми працюємо над проектом «Корисна і шкідлива їжа». У межах роботи над цим проектом клас об'єднаний у 4 групи: «Дослідники корисної їжі», «Дослідники шкідливої їжі» , «Пошуковці», «Художники» Кожна з груп працює над своїм завданням. Цього навчального року ми працюємо більш поглиблено,і розширюємо свою роботу не тільки на тему

їжі, але і навколишнього середовища, впливу на організм шкідливих речовин, газів, засобів для миття посуду, смартфонів, комп'ютерів. До роботи обов'язково залучаються батьки. Цього року до роботи був залучений технолог з харчування, якого ми запрошуємо і будемо запрошувати на уроки для демонстрації різних дослідів саме у межах цієї теми. Також проводяться тематичні уроки, наприклад урок «Я обираю здорові звички». На цьому уроці брали участь у грі-обговоренні «Рух-це здоров'я» , тестуванні «Що ти знаєш про здоров'я» запис відео-рецепту «Мій корисний сніданок». Також був проведений інтегрований урок з природознавства та основ здоров'я, де учні вивчали погоду, її складові, як погода впливає на організм людини, народні прикмети про погоду та загартовування. На цьому уроці у учнів була змога також об'єднатися у команди і плідно попрацювати. Учні самостійно визначали погоду за народними прикметами, підбирали одяг саме за погодою та порою року, визначали чим корисне загартовування, вивчали відео та фотоматеріали на цю тему. Готували доповіді, малювали малюнки.